

The image shows a highly detailed, ornate metal structure, possibly a bell tower or a decorative architectural element. The structure is primarily gold-colored with intricate carvings and multiple levels. At the very top center, the word "THEOLOGIA" is written in large, gold-colored letters. The background is dark and textured, suggesting a stone wall or a night sky.

.L547
1845
v.1
c.1

José Angel Benavides.

1080042582

E#2-E#42

USE AND

BRAVILIS

21

THEOLOGIA
MORALIS.

~~200-1~~

THEOLOGIA

MORALIS

BEATI A.-M. DE LIGORIO.

NOVA EDITIO,

CUI NOTÆ ACCEDUNT AMPLISSIMÆ

S. CLODOALDI. — EX TYPIS BELIN-MANDAR.

CURA ET STUDIO

DOMINI RECEVEUR,

PROFESSORIS IN SORBONA.

TOMUS PRIMUS.

DE CONSCIENTIA, DE LEGIBUS, DE VIRTUTIBUS THEOLOGICIS,
DE PRÆCEPTIS DECAL. I. DE SIMONIA.

PARIS

Copilla Alfonsoina

PARENT-DESBARRES, ÉDITEUR DE L'ENCYCLOPÉDIE CATHOLIQUE.
RUE CASSETTE, 23.

1845
LIBRARY ASSOCIATION
MOEYEN ALMANAC
53515

The image shows a highly detailed, ornate metal structure, possibly a bell tower or a decorative architectural element. The structure is primarily gold-colored with intricate carvings and multiple levels. At the very top center, the word "THEOLOGIA" is written in large, gold-colored letters. The background is dark and textured, suggesting a stone wall or a night sky.

.L547
1845
v.1
c.1

José Angel Benavides.

1080042582

E#2-E#42

USE AND

PRAYERS

21

**THEOLOGIA
MORALIS.**

~~200-1~~

THEOLOGIA

MORALIS

BEATI A.-M. DE LIGORIO.

NOVA EDITIO,

CUI NOTÆ ACCEDUNT AMPLISSIMÆ

S. CLODOALDI. — EX TYPIS BELIN-MANDAR.

CURA ET STUDIO

DOMINI RECEVEUR,

PROFESSORIS IN SORBONA.

TOMUS PRIMUS.

DE CONSCIENTIA, DE LEGIBUS, DE VIRTUTIBUS THEOLOGICIS,
DE PRÆCEPTIS DECAL. I. DE SIMONIA.

PARIS

Copilla Alfonsoina

PARENT-DESBARRES, ÉDITEUR DE L'ENCYCLOPÉDIE CATHOLIQUE.
RUE CASSETTE, 23.

1845
LIBRARY ASSOCIATION
MOEYEN ALMANAC
53515

BX 1757

1547

v. 1

1845

BIBLIOTECA PÚBLICA
DEL ESTADO DE NUEVO LEÓN

AVIS

SUR CETTE NOUVELLE EDITION.

LE succès toujours croissant de la *Théologie morale de Liguori*, l'accueil empressé qu'elle reçoit dans toute la catholicité, ont dû nous imposer de nouvelles obligations. En effet, cet excellent ouvrage, composé à l'étranger, sous l'influence d'une législation bien différente de la nôtre, devait beaucoup laisser à désirer en France, où il est aujourd'hui généralement adopté. Il fallait donc, par des modifications nombreuses, des remarques analogues à chaque traité, ramener les décisions de l'auteur aux principes de notre jurisprudence actuelle et aux usages en rapport avec nos lois. Tel est le but que nous nous sommes proposé, dans cette nouvelle édition, qui au mérite du texte *scrupuleusement respecté*, d'après l'édition de Malines réputée la plus correcte, joint l'avantage d'offrir des notes aussi judicieuses qu'étendues sur tous les points qui ont paru l'exiger, surtout dans les Traité de la *Justice*, des *Contrats* et du *Mariage*. Ce travail important, nous l'avons confié au zèle et au talent bien connus de M. l'abbé Receveur. Le nom de ce professeur distingué suffit pour répondre des soins qui y ont été apportés.

Les notes ont été placées à la fin de chaque volume, soit pour ne pas interrompre le texte de l'auteur; soit pour laisser aux étrangers, chez qui cette théologie est suivie avec un égal empressement, la faculté d'omettre des annotations que la différence des lois et des usages rend pour eux sans objet dans la pratique.

On remarquera que ces notes sont classées par nos d'ordre; que chacune porte en tête l'indication du mot auquel elle se rapporte, par ligne et page; et que la page elle-même renvoi, au n° de la note.

PRÆFATIO EDITORIS BELGÆ.

NEMO ferè hodie dū est in Belgio , qui dubitet non de maximā modō utilitate , sed et de necessitate operum theologicorum B. ALPHONSI DE LIGORIO , respectu præsertim Clericorum , qui artium artem , animarum regimen cupiunt exercere eo , quo par est , doctrinæ moderamine , quod rigorismum inter et laxitatem medium arripiat calcem. Etsi enim , ubi primum nobis Belgis illuxit lumen illud , THEOLOGIA MORALIS nemp̄ Beati Antistitis Neapolitani , non nihil conquesti sint viri plures tūm scientiā , tūm pietate conspicui , praxis confessariorum laxitatem vitiorumque habenarum relaxationem formidantes , brevi tamen et quasi communi intellectu percepérunt prælaudatum opus omnibus maximē profuturū , si cum prudentiā Christi (non carnis) intelligeretur , ejusque doctrina fidelibus consideratē applicaretur. Non igitur absque admirabili Providentiæ Divinæ consilio factum est , quòd adeò sapientum viorum contra Theologiæ præmemoratae in hâc regione adoptionem reluctantia tanta fuerit in principio , ut quasi nauseam parere esset , nomen illius fari , tantò magis ipsammet extollere. Quòd enim excellentioribus ingeniis insitæ fuerint opiniones adversariæ , eò de his victoria illustrior reportata ; quoque scruntantioribus radiis investigata doctrina , eò securius , ubi incontaminata reperitur , recepta retentaque. Ast quot et quantis luminaribus explorata fuerat doctrina Beati De LIGORIO , cùm in eā nihil censurā dignum repertum fuisse declaravit post Sacram Rituum Congregationem Pius VII , 18 maii 1803 ; cùm S. Pontifex LEO XII , ad Massiliensem Antistitem (qui festum Beati Alphonsi DE LIGORIO voluit in suā dioecesi instituere , Apostolico indulto tunc temporis obtento) scribens , non communi elogio celebravit ALPHONSUM ; cùm denique Em. S. Cardinalis de Castiglione , major Pœnitentiarius , in suis ad eumdem Massiliensem Episcopum epistolis inter cætera dixit Beatum nedū virtutum splendore illustre episcopali ordini decus nostra cœlate intulisse , sed et sana ac secundum Deum DOCTRINA præ-

*fulsisse suspicimus, tot editis de re sacrâ voluminibus,
in quibus nil dignum censurâ, venerando judicio ad-
monemur. (a)*

Hæc satis superque, ut ab omnibus facilè intelligatur quām raptim editiones operum De LIGORIO efflant, itā quidem, ut undēquaque altera, priori penitus exhaustā, à nobis desideretur editio *Theologie moralis* : quare theologorum utilitati consulentes, præfatum opus secundò prelo subjecimus.

Porrò in hac nova Editione, Antverpiensem anni 1821 aliquatenus secuti sumus. Siquidem plurimi textus minus accuratè citati, multaque ex Auctoribus loca māle allegata, quæ omnia ab editoribus Antverpiensibus sapienter animadversa fuerunt, in hac præsenti editione etiam reperientur correcta. Ast varias mutationes quas illi perperam fecerunt, reproducere detrectavimus ; sed illustrissimi Scriptoris genuina verba et mentem, juxta Bassanensem editionem restituere nobis religioni duximus. Excipe quæ in hac passim occurrunt menda typographica, vel latinitatis regulis apertè repugnantia, quæ quidem emendare non supersedimus.

Insuper in Bassanensi præmittuntur multa *de Romanorum Pontificum Decretis*, atque ad calcem Libri primi habentur quædam Appendices, in quarum secunda quidem *de Privilegiis*, in tertia autem *de prohibitione Librorum* prolixè instituitur sermo ; hæc autem omnia ad Tomum nonum rejecimus, ne cursus Theologie nimirū interrumpatur, utque singula volumina paris sint molis : Primam verò inter dictas appendices, qui *de Dispensationibus* tractat, suo loco reliquimus, utpote quæ brevissima, et in qua numerorum ordo ab Auctore servatus fuit. Denique novus *rerum Index* locupletissimus, pro majori utentium commodo, ultimo volumini annexitur, in quo cuncta etiam per libros et numeros accuratè indicantur.

(a) *Vide l'Ami du Roi et de la Religion*, n.º 151.

BEATISSIMO

AC SANCTISSIMO PATRI BENEDICTO XIV.

PONTIFICI MAXIMO,

ALPHONSI DE LIGORIO.

TUꝝ Dignitatis Majestas, Beatissime Pater, doctrinæ, atque eruditionis tuæ fastigium, ne Tibi hoc meum Opus Morale simpliciori, ac prorsus humili stylo conscriptum exhiberem, aut suadere me omnino, aut dubitantem deterrere magnoperè debuissent : summa verò Sanctitatis Tuꝝ benignitas, ac ferventissimus zelus, qui in Te semper eniuit, prius ut optimi Præsulis singularum Ecclesiarum partes absolveres, et deinde ut Summi universalis Ecclesiæ Pastoris muneri vigilantissimè satisfaceres, me impulerunt, ut hos tenues labores meos, quos nonnisi pro animarum salute suspicere, et in publicam edere lucern constitui, Tibi libentissimè dedicarem. Cum enim suissem Dei beneficio vocatus ad Missionum ministerium pro adjuvandis populis per rura dispersis, iisque potissimum, qui spiritualibus magis destinuantur auxiliis, visa mihi ad hoc fuit necessaria scientia plusquam mediocris Rerum Moralium, quæ tum ad instruendas, tum ad regendas animas esset accommodata. Qua de re tam pro mea, quām pro Juvenum nostra Sodalitatis intelligentia, opportunum duxi opiniones probabiliiores, utilioresque ad animarum salutem seligere. Cumque plurimis per plures annos relectis Auctoribus tam benignæ, quām rigidæ sententiae, alios nimirum benignitati indulgentes, alios nimirum austeritati addictos comperissem, operæ pretium me factum credidi, si librum ederem qui medium viam tenens, sententias magis veritati consonas, magisque scitu necessarias ad conscientias dirigendas exponeret ; atque, hac arreptâ opportunitate, multa in eo ad praxim pertinentia, quæ Sacrarum Missionum exercitio didiceram, Fratribus meis committerem. Opus Deo juvante coepi, et absolvī, et absolutum typis demandavi : quod cum universè fuerit acceptum, rursusque debuerit publici juris fieri, in me-

liorem ordinem redegi, diligenterius quisbusdam doctrinis enucleatis, compluribus aliis adjectis, additisque insuper aliquibus Dissertationibus de infallibilitate Definitionum Pontificiarum, et de earumdem supra Concilia superioritate.

At quia libri omnes, qui ex Theologia principiis Fidei, ac morum controversias pertractant, Tibi soli debentur qui et summus es Theologiæ Princeps, unusque Ecclesiæ Moderator, Divinæ Veritatis conservator et vindex, unusque controversiarum Judex, ab ipso Deo singulari providentiâ ad hoc constitutus, prout dixit Maximianus Episcopus Constantinopolitanus (Epist. ad Orientales) « Omnes fines terræ, omnesque veram Fidem profitentes in Romanorum Pontificum potentiam tanquam in Solem respicere, quem de cæteris mortalibus ex terrarum Orbe Conditor Orbis elegit, cui Cathedram magisterii principaliter possidendam tenere perpetuo privilegii jure concessit, ut quisquis divinum aliquid, sive profundum nosse desiderat, ad hujus præceptionis oraculum, doc trinamque recurrat. »

Hinc justè hoc Opus Tibi dicandum existimavi, eoque magis, quod una ex præcipuis causis, quæ me ad illud edendum induxerunt, fuit, ut cognitas omnes haberent saluberrimas Bullas, Epistolasque Encyclicas tuas quæ tantoperè profuerunt, et proderunt usque ad seculorum consummationem, universalì morum reformationi cunctorum fidelium; quandòquidem in eisdem S. T. summa prudentia neque ad nimium rigorem, neque ad nimiam benignitatem declinans, sed temporum defectui condescendens, mira suavitate dispositus id quod cum ingenti animi fortitudine sibi proposuerat.

Fuit præterea mihi consilium plurimas in medium doctrinas proferre, quas ex aureis tuis Operibus sum edoctus, quibusque S. T. non pauca immortali recordatione digna atque ediscenda univeræ Reipublicæ Litterariæ tradidit. Hæc enim tua grandis doctrinæ eminentia non minus, quam reliquæ quæ in Te eluent virtutes, nempè morum integritas, admiranda a Propinquis alienatio, prudentia singularis, incomparabilis salutis animarum zelus, et summo Sacerdotio apprimè necessarius, Te supremo Pontificatu dignissimum reddiderunt.

Demum si Librorum dedicationes solent testes esse grati animi, ac non immemoris acceptorum ab aliquo magno Principe beneficiorum, cum unus ipse sim ex Fratribus

Congregationis SS. Redemptoris, cui Tu nuper Apostolicam Auctoritatem benignissimè accommodasti, oportebat jure merito, ut Tibi uni hoc Opus sisteretur, ac præterea nemini.

Tu igitur, Beatissime Pater, per illam, qua genus humanum complectaris, charitatem, per curam illam quam Christianis omnibus enixè et debes, et præstas, per illum ipsum cuius in terris vices fungeris Jesum Christum, excipe pietate qua soles hoc qualemcumque munusculum, quod Tibi sacro, et præsento, ut modereris, corrigas, deleas quidquid in eo veritati absonum visum fuerit; et si quid boni est, saveas, et tuearis, paternaque, ac Apostolica Benedictione tua prosequi non dedigneris tum Opus ipsum ut animarum proposit saluti, tum me, Sodalesque meos, ut in nostro ministerio divinæ gloriæ cooperantes, uberrimum in vinea Domini fructum reportare valeamus.

Nostrum autem erit jugiter Deo fundere preces, ut universo Christiano Orbi Sanctitatem Tuam diu servet incolumem, diuque in terris relinquat, quo tandem aliquando non sinè Omnipotentis Dei præsidio Catholicæ Religionis hostes, omnesque a vera Fide aberrantes ad ovile, fideliumque cœtum, ad unicum salutis portum felicissime deducantur.

COPIA DELLA LETTERA
DEL SOMMO PONTEFICE BENEDETTO XIV.

IN COMMENDAZIONE DELL' OPERA.

DILECTO FILIO ALPHONSO DE LIGORIO PRESBYTERO CONGREGATIONIS
SS. REDEMPTORIS,

BENEDICTUS XIV.

DILECTE FILI, SALUTEM ET APOSTOLICAM BENEDICTIONEM.

ABBIAMO ricevuta una sua lettera degli otto di Giugno , unitamente col secundo Tomo della sua Morale , ed altri pure suoi Libri di minor mole , ma di gran profitto per la salute delle Anime. Noi la ringraziamo del regalo , ed avendo data una scorsa al libro della sua Morale (ch'è dedicato a Noi , del che rendiamo particolari grazie) , l'abbiamo ritrovato pieno di buone notizie , ed ella può restar sicura del gradimento universale , e della pubblica utilita. Tratto tratto l'anderemo leggendo , e speriamo , che quanto leggeremo , corrisponderà a quanto abbiamo letto. Terminiamo col darle l'Apostolica Benedizione.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem die 15
Julii 1755. Pontificatus nostri anno decimo quinto.

THEOLOGIA

MORALIS.

LIBER PRIMUS.

TRACTATUS PRIMUS.

DE CONSCIENTIA.

MONITUM AUCTORIS.

ADVERTE, Lector benevole, quod primum hunc Tractatum de Conscientia, quo aditus ad universam Moralem Theologiam aperitur, speciali studio a me elucubratum pro facilitiori Alumnorum meorum instructione apponere volui; hoc dico, quia deinde omnes alias Operis Tractatus ab alieno Auctore virgulis signatos invenies, meis tamen Adnotationibus adjunctis. Elegi autem illos alterius Auctoris Tractatus inserere, ut ordinem rerum ab eo servatum sequerer, eo quod talis ordo propter rerum distinctionem et connexionem optimus universe a pluribus reputatus est.

CAPUT I.

Quid Conscientia, et quotuplex? et quenam sequenda?

1. De Regula Remota, et Proxima Actuum humanorum. — 2. De Conscientia et Synderesi. — 3. De Conscientia recta et erronea. — 4. De eo qui sequitur Conscientiam vincibiliter erroneam. — 5. De eo qui sequitur Conscientiam invincibiliter erroneam. — 6. An sic operans meritum acquirat in operando? — 7. Respondeatur objectioni Adversariorum. — 8. An detur conscientia invincibiliter erronea circa precepta naturalia? remissive ad Tractat. II. de Legib. n. 169. — 9. De eo qui putat erronee desiderium malum non esse peccatum. — 10. De Conscientia Perplexa. — 11. De Conscientia Scrupulosa. Signa Scrupulosorum. — 12. Remedia et praesertim obedientiae. — 13. De periculo Scrupulesi qui non obedit. — 14. De Regulis generalibus assignandis. — 15. Quomodo Confessarius gerere se debet cum Scrupulosis, qui timent assentiri cui-